

Oljeunge

Norsk Oljemuseum
ÅRBOK 2016

Oljeum

Oljeminner på Facebook

AV ANJA W. FREMO

Da Norsk Oljemuseum var i gang med filmen «Oljeunge», oppsto raskt et ønske om å engasjere en større del av publikum i prosjektet. Med tanken om at alle som har levd i Stavanger-regionen, ja kanskje til og med i Norge gjennom de siste fem tiårene på en eller annen måte, direkte – eller i hvert fall indirekte – er preget av det som er landets viktigste industri. Og hva er folks forhold til denne næringen? Hva husker de, og hva har gjort inntrykk? De gode svarene på det, er mange.

1960-årene

Svein Johnsen maner fram bildet av de mystiske, grå skipene som lå ved Strandkaaien. Stavanger-gutten gikk på tur med faren sin, som de to ofte gjorde. Faren fortalte – og Svein lyttet interessert.

Men disse spesielle båtene med amerikanske flagg kunne ikke faren fortelle noe om. Det var ukjente greier. «Og når vi prøvde å spørre, ville de liksom ikke ut med hva de dreiv med. Først seinere fikk vi vite at det var de som hadde lett etter oljen», forteller Svein Johnsen.

Slik begynte det – oljeeventyret i Stavanger. På 1960-tallet, med seismikkskip som ingen riktig visste hva var, langs kaaien.

Svein Johnsen har delt sitt minne på Facebook-gruppen «Oljeunge». Norsk Oljemuseum opprettet gruppen og begynte å publisere små videosnutter med minner. Her er det ikke nødvendigvis de store og «viktige» minnene om oljefunn eller kontraktsinngåelser som deles. Det er de små episodene, de som ikke virker så spesielle, men som bidrar til å fortelle

Anja W. Fremo har intervjuet en mengde personer om sine oljeminner. Filmklipp er lagt ut på Facebooksiden Oljeunge. Her i samtale Rune Tendenes Kristiansen, Lin Iren Giske Andersen og Anne Tove Austbø på scenen ved lanseringen av filmen Oljeunge på Norsk Oljemuseum. Foto: Shadé Martins/NOM

historien om en epoke, i en by og et land som har gjennomlevd store forandringer. Mye på grunn av en oljenæring som har vokst seg stor og lønnsom.

Oljeunge på Facebook

Slik inviteres folk til å dele sine minner på Facebook-gruppen «Oljeunge»:

Hvordan har det norske oljeeventyret preget ditt liv? «Oljeunge» er en gruppe hvor oljeunger i alle aldre kan dele minner og historier fra en oppvekst i og med oljå. Del din historie her, og bli med å samle minnene. Du er velkommen til å legge inn din egen historie, i bilder, som en film- eller tekstsnett. Norsk Oljemuseum vil gjerne ha mulighet til å bruke historiene.

Gruppen ble opprettet i slutten av august 2016. Norsk Oljemuseum hadde fått mulighet til å ha en stand på ONS og det ble bestemt at «Oljeunge» var det perfekte prosjektet å fronte der. Arbeidet med den nye museumsfilmen «Oljeunge» var kommet langt. Premiere var planlagt til slutten av november.

Facebook-gruppen ble en god måte å engasjere både folk i næringen – og like mye de som aldri har hatt noe med oljevirkksomheten direkte å

gjøre. I slutten av januar 2017 har gruppen 1650 medlemmer og minst 60 personer har delt sine minner i videosnutter. Det er lastet opp titalls private bilder. Mange har skrevet om episoder de husker og fått reaksjoner på det.

Og folk husker mye. Om gryende optimisme, amerikanere som kom til nabolag og skoler, bugnende oljemesser, lukrativt arbeid og alvorlige ulykker.

Tilbake til starten

Toril Våland var ung på 1960-tallet. Hun husker den sitrende spenningen fra de første, usikre årene med olje.

Jakten på olje rett utenfor stuedøren falt sammen med «Twist and shout» og «I can't get no Satisfaction» på skoledansene ved de videregående skolene i Stavanger. Det glade sekstitall var forførende åpent for «change». Vi gikk med snellehæler og svingskjørt til hverdags, og det var rock'n roll i hodene våre. De voksne ristet på sine hoder over langt hår og musikken vår, og våget slett ikke tro på rock'n roll-ryktene om olje i Nordsjøen. Men noe var i emning.

Vi kunne bli steinrike, sa de voksne. Uten å tro på det. Men de lo, når de snakket om det.

Ocean Traveler slepes ut på norsk sokkel. Boretårnet ligger nede. Foto: Harry Nor-Hansen/NOM

Og så en dag kom plutselig Amerika til Norge. Det var eksotisk. Amerikanerne kom for å bo i Stavanger og lete etter olje. Det var ellevilt og helt Texas. Det kilte i magen.

For amerikanerne visste jo hva de holdt på med, så dette kunne ikke bare være tull, sa de voksne, som hadde slektninger «over there», som hadde utvandret fra fattig-Norge til det forjettede land «Unaiten». Og blitt rike.

Selv ordføreren lot seg forføre av rock'n roll og Texas og lot eventyret skje. På Oljeberget i Stavanger. Alt var mulig, sa ordføreren. Og ennå var ingenting sikkert. Men noe var i emning; Shake it up, baby now, twist and shout, twist and shout.....»

Kanskje kom olje-alderen til Stavanger da riggen Ocean Traveler ble slept inn Byfjorden. Synet av denne merkelige farkosten gjorde sterkt inntrykk på ellers skipsvante Stavanger-barn og voksne.

De husker det ennå. **Sindre Nygård**, er ett eksempel på det.

«Eg huske jaffal Ocean Traveler komma inn Byfjorden tidlig i 1966. Me bodde på Tasta den gang, og me såg plattformen fra Kalhammaren», forteller han mer enn 50 år etter.

Som 12-åring fikk **Ole Kenneth Egeland** bli med faren om bord på Ocean Traveler, som lå til land. «De hadde veldig god t-bone steik og soft ice-maskin, som jeg kunne spise så mye

jeg ville fra. Det var mitt første møte med oljevirkksomheten – siden har jeg vært der», forteller han.

Langt mer alvorlig ble det for **John Gundersen** ute i havet, på Ocean Traveler. Oljepioneren var på jobb og ble sendt ned og ut på en av pontongene for å løsne en kabel som hadde heftet seg opp under slep.

John vurderte sjøen, løp ut på pontongen og fikk løsnet kabelen. På vei tilbake ble han tatt av en bølge. I minst 20 minutter kjempet han for å prøve å komme seg opp. Kollegene hjalp så godt de kunne, men greide ikke å få han om bord. Så utslitt ble John, der han kavet i sjøen, at han rett og slett ga opp.

«Da passerer livet i revy. Jeg var ikke riktig venn med kona da jeg reiste ut, og det tenkte jeg veldig på», forteller han.

John ble berget om bord, ble sendt på lugaren for en prat med arbeidskollegene, og var tilbake på jobb neste dag. Sånn var arbeidsforholdene i oljens barndom.

1970-årene

Det var temmelig få norske oljearbeidere de første årene, utover på 1970-tallet ble det flere. Både offshore og på land.

Dykking på innsiden av bølgebryterveggen på Ekofisk-tanken for å løsne oppdriftsdekslene for oppheising. Dykkingen foregikk fra en åpen flåte utstyrt med luftkompressor.
Foto: Leif-Tore Skjerven/NOM

«Da jeg begynte på NHH (Norges Handelshøyskole i Bergen) i 1970, lå det i kortene at vi enten måtte til Oslo eller bli værende i Bergen for å få fornuftige jobber. Da jeg avsluttet studiene i 1974 var Stavanger stedet. Oljå hadde på denne korte perioden snudd arbeidsmarkedet i Norge opp ned», skriver **Martin Gjeldsvik**, når han deler oljeminner på Facebook-gruppen «Oljeunge».

Mange tjente gode penger, uten å anstrenge seg alt for hardt. En av dem var **Torkel Thime**.

«Jeg var gymnasiast og hadde slitt i sommerjobber i postverket før. Nå kunne jeg glede meg til

sommerjobb på Ekofisk-tanken, noe som sammenlignet med å jobbe i posten, var en veldig behagelig jobb. Vi passet på noen dykkere som jobbet. Vi satt da på tanken, i solskinn og i kortbukser – så til at de fikk det de skulle ha, men ellers var det ikke så mye som skjedde. Faren min ble veldig misunnelig, fordi jeg tjente like mye på en uke som han tjente på to måneder.»

Nils Skramstad husker følelsen av å ha oljepenger i lommen på denne måten:

«Me var skoleelever på dagen og oljearbeidere på kvelden. Min fysiske oljejobb fekk eg då eg gjekk på ungdomsskolen. Det var midt på syttitallet på ein oljebase i Tananger. Eg e ikkje heilt sikker på navnet – men det kan ha vert på Norsco basen eller så var det på Norsea basen. Det var høst og det var itte skoletid og me var ein liten gjeng med ungdommer som syklet ut te Tananger.

«Gunnien», «Kissa» og eg gjekk siste året på ungdomsskolen – de andre var litt eldre. Storebroren til «Kissa» hadde faste jobb der ute og det var han som hadde sagt at de trengte mer folk.

Då me kom fram på basen møtte me opp i ein brakke. Navnene våre ble skrevet opp og me fekk hjelmer, hansker og vernesko. Jobben gjekk ut på å hukke på røyrstrenger før de blei heist opp i ein supplybåt. Andre ganger lempet og stuert me på sekker med mud nede i supplybåtene. Eg huske at det blei fort mørkt – og at det blei slått på sterke lyskastere mens me jobbet. Då det var slutt på arbeidet leverte me inn verneutstyret.

Då kom utbetalingen av lønnå. Den var i cash og rett i neven! Gu` så herligt det var å kjenne pengene ligge neri lommen!

Eg huske også kor trøtte og krye eg va då me sykla hjem igjen i mørket! Tenk at me va blitt oljearbeidere!»

Noen sommerjobber varte lenger enn andre. For **Terje Høiland** ble det nesten 10 år. «Mitt første møte med «oljå» var sommeren 1974. Jeg søkte sommerjobb på basen til Phillips Petroleum i Tananger. Intervjuet var over på fem minutt: «Snakker du engelsk?»

«Ja, absolutt.»

«Flott; det er det vi er ute etter.»

Sommerjobben var ikke på basen, men på Ekofisk. Den varte fra 5. august 1974 til 1. februar 1983.»

Axel A. Verduyn Lunel jobbet også på Ekofisk. Det var fullt av arbeidere på feltet i utbyggingsfasen og behovet for innkvartering var stort. Det gjorde forholdene kummerlige, forteller Lunel. «Men kravene som ble satt var også mindre. I de midlertidige boligcontainere på dekket til riggen kunne det være seks køyer per rom. Sett ut fra dagens målestokk fortonet det seg som en primitive standard. I 1978 kom så regelen om at det kun skulle bo to personer på sammen rom, men i disse boligcontainere på dekket var vi oppe i seks på samme rom – det vil si at tre personer kunne sove samtidig på samme rom siden køylene ble fordelt slik at tre gikk på motsatt

skift av de tre andre. Oppsummert kan jeg si at vi bodde kummerlig og primitivt, og sikkerheten var mildt sagt for det meste fraværende.»

Utover 1970-tallet satte oljearbeidere fra andre deler av verden sitt preg på Stavangers nabolag. Mange av dem som flyttet til byen for å jobbe, hadde familien med seg. Integrering av nye landsmenn ser ikke ut til å ha vært prioritert den gang.

Line Noer Borrevik gikk på Nylund skole. Der var også amerikanske elever de første årene før den amerikanske skolen sto klar. «Det syntes vi var veldig spennende, men det var ingen som fikk henge med de amerikanske ungene. De hadde eget friminutt. Så når de hadde friminutt var vi i klasserommet, og vice versa. Når de skulle ha lunsj ble det stekt burgere og lagd gode ting nede i kjelleren under gymsalen. Vi gikk der med brunostskiven vår og kjente på lukten av de beste ting som vi aldri kom til å få.»

Gro Sverdrup Kleppesø har lignende minner fra skolen. De norske elevene skulle absolutt ikke bli kjent med de amerikanske.

«Jeg husker godt da amerikanerne kom til Stavanger på 70-tallet: Jeg gikk på Eiganes skole, og på skolen fikk oljebarna en egen paviljong i påvente av at den internasjonale skolen skulle bygges på Madla. Vi vanlige ungene var selvsagt nysgjerrige og hadde lyst til å bli kjent med og leke med de utenlandske barna. Vi løp ut i

Enkle forhold på lugarene i de første boreriggene.
Foto: Helge Aarrestad/NOM

skolegården i friminuttene for å få en sjanse til å se og kanskje til og med snakke med dem og øve oss litt i engelsk. Men den gang ei! Vaktmesteren hadde fått beskjed om å male en bred, hvit strek tvers over skolegården, og den var det ikke lov å krysse! På den andre siden av streken var Amerika, og der hadde vi ikke lov til å gå, og amerikanerne hadde ikke lov til å komme over

til oss. Lærerne gikk vakt og passet på at det ikke var noen kontakt over streken. Jeg syntes dette var veldig rart, og jeg lurer ennå på hva som var vitsen med dette. Jeg tror nok det var mye uvitenhet om integrering på den tiden også!» Til tross for streken i skolegården på Eiganes, ble Gro Sverdrup Kleppstø kjent med amerikanere.

«Foreldrene mine jobbet ikke i oljå, men de spilte golf. Amerikanerne spilte jo også golf. Stavanger golfklubb var også på den tiden en attraktiv bane som tiltrakk seg spillere fra oljemiljøet. Flere av spillerne ble familievenner av oss, og vi fikk på den måten innpass i litt av amerikanernes levestett og vaner. Det er ingen tvil om at mange av inntrykkene ble ganske overveldende. Vår familie hadde hytte på Jæren. En av de amerikanske oljevennene spurte om hans oljeselskap kunne få ha en «barbeque»-fest på hytta vår sommeren 1973. Jeg var da 13 år, og i overkant mottakelig for inntrykk som var litt på sidelinjen av den vanlige hverdagen. Jeg er ikke helt sikker på hvor mange mennesker det var på festen, men det var ikke få, og jeg finner mange morsomme signaturer i hyttetoken vår. I dagene før festen var det mye «rigging» og leveranser av utstyr, mat og drikke. Til alt hell var det fantastisk vær, og det så ut til at alle hadde det fantastisk kjekt med overflod av god mat og drikke. Likevel er det ettervirkningene av festen som har gitt meg de største inntrykkene. Jeg tror vi hadde rester fra denne festen i årevis. Frosne hamburgere og «T-bone steaks» (et nytt bekjentskap for

meg) som vi kunne ta opp og grille når om helst! Kjelleren var full av papptallerkener/krus/servietter/bestikk og ikke minst massevis av øl/brus og eksotiske hermetiske bokser og dressingflasker, alt levert fra grosserer Middelthun selvfølgelig!»

Som ungjente tjente **Ingebjørg Storeide Folgerø** gode penger som barnevakt for oljefamilier. Moren hennes var engasjert i Petroleum Wives Club en periode og formidlet oppdragene. «Jeg tjente i (altfor) ung alder lommepenger ved å «babysitte» for amerikanske familier. De hentet meg og kjørte meg hjem igjen etterpå, og jeg har senere forstått at ikke alle pappaene burde kjørt bil etter middagen... Men blide, det var de! Barna introduserte meg til peanut-butter-and-jelly-sandwiches og språkopplæringen var kvikk.»

En kontainer full av de flotteste leker, lokket **Audun Stensland** til å bli kjent med de nye naboeene da han var liten. «Jeg glemmer ikke de svære containerne som kom med lastebil. Det var en utrolig opplevelse å se alle de lekene de hadde, som rullet ut av containeren. Dette høres spennende ut, her må jeg bli kjent med dem, for de lekene skal jeg ha fatt i», tenkte han.

Berit Oftedal fikk amerikanske naboer i Sandnes. På henne virket det som om de trodde de kom til et sted som manglet det meste. «Vi var mange unge par som bygget hus i og rundt Sandnes på 70-tallet da yankiene begynte å fosse inn. En gang var vi på besøk hos et vennepar

der naboen akkurat hadde leid ut sitt nye hus til de nyankomne. Vi satt ute på verandaen. Der kom det en diger konteiner, de bar og bar inn esker, kartonger osv., osv. Alt satte de i garasjen. Vi undret oss litt. Siden fikk vi vite at en lettere beskjemmet amerikansk nabo hadde vært på nabobesøk og fortalt at eskene inneholdt vaskepulver, oppvask- og andre vaskemidler for flere år. De hadde trodd de kom til et temmelig primitivt sted der man ikke kunne kjøpe alt.»

I 1974 ble den første oljemessen arrangert i Stavanger. Oljemessen ONS har siden den gang satt kraftig preg på byen, før, under og etter de hektiske konferansedagene på Tjensvoll.

Lars Helle husker godt den aller første oljemessen. «Det var i 1974, jeg gikk på Tjensvoll skole rett oppi bakken. Derfor ble vi utkommandert, med flagg, for å ta imot kronprins Harald som skulle åpne denne oljemessen. Vi måtte av gårde med flagg og nystrøkne terylenebukser og rope «Heia kronprins Harald, heia kronprins Harald!» Så fikk vi se et lite glimt av ham før vi måtte tilbake til skolen.»

Dagliglivet til **Hege Stormark** ble også påvirket av oljemessen – på flere måter. Hun måtte avslutte kunstdløp-treningen i ishallen for å gi plass for ONS. «Men til gjengjeld fikk vi dresskledde engelskmenn boende i huset vårt når det var oljemesse. Vi flyttet ut av soverommene våre, men vi bodde hjemme i

En fin dag på jobb hos Norwegian Contractors i Jåttåvågen. Det var mye hardt arbeid med jernbinding og støyping i betong.
Foto: Kåre Moen/NOM

huset. Og vi måtte spise frokost sammen med disse. Det var veldig, veldig spennende – og fryktelig skummelt.»

Andre fikk mer ut av de aller første oljemessene. «Alle standene måtte ha en sofa, en skinnstol, et kjøleskap og et bord. Og dette ble da behørig

brukt under oljemessen, men når oljemessen var over, da var det fritt fram for å få dette utstyret. Mange på Stokka fikk nye møbler og nye kjøleskap på hytta. De ble bedt om å hente det i den gamle Siddishallen. Det var rift om tingene og til tider var det litt kamp om å få de rette stolene og de rette møblene. Men sånn var det i

gamledager, det var sånn de ble kvitt utstyret som ble brukt på de første oljemessene», forteller **Ole M. Bækkelund**.

Alt som fulgte med oljemessene opp i gjennom årene, har gjort sterkt inntrykk også på **Reidar Bowitz Helliessen**. «Husker godt cocktailselskapene pappa hadde i haven i forbindelse med oljemessene. Overflod av sjampisflasker, whiskey og fatfjell med kanapéer. Det var veldig mye av alt. Alt betalt av ambassaden. Det var en lykke å få lov til å være kelner på disse selskapene når jeg ble gammel nok. Svinge seg elegant blant de viktige direktørene og skjenke i glassene. Hele byen oste velstand og viktighet. Følte at byens innbyggere pyntet seg litt ekstra når det var så mye viktighet i byen. Det var jo tross alt dette vi levde av.»

Men ikke alle heiet fram oljevirkksomheten. De fantes kritiske røster, også da. En av dem var **Harald N. Røstvik**. «I 1979 var jeg kommet tilbake til Stavanger som spesialist på bærekraft, etter å ha studert og arbeidet i England siden 1970. I et intervju med Rogalands Avis argumenterte jeg for at «Stavanger burde markere seg som Norges energi-hovedstad (ikke bare olje-hovedstad)». Formålet var at vi da ville være mindre sårbare for svingninger i oljepris, dollarkurs og verdens øvrige konjunkturer. Men latteren runget. Oljealderen skulle jo vare i 200 år – og det skulle være full fart hele

veien, det måtte jeg da forstå... Nå – bare 37 år senere skaper lav oljepris store utfordringer for 40.000 arbeidsledige olje-vestlendinger. Stavanger kommunes gjeld vil passere 7 milliarder kroner. Ingen ler lenger.» Dette skrev Røstvik på Facebook-gruppen «Oljeunge» i november 2016.

1980-årene

Det virkelig store alvoret med oljevirkksomheten kom i 1980. 27. mars kantret plattformen Alexander L. Kielland på Ekofisk-feltet. 123 mennesker omkom. Dette er for mange det aller første – og sterkeste minnet om oljenæringen.

Elisabeth Hovland skulle konfirmeres den våren. «Den skjebnesvangre kvelden var det fire av mine klassekamerater som mistet fedrene sine. Ulykken vil alltid stå som en spesiell hendelse, når en selv skulle stå konfirmant med begge foreldre i live, og tenke at den dagen var det faktisk fire av oss som hadde mistet fedrene sine. Det ble veldig, veldig nært. Også fordi min far i den perioden var ordfører i Tysvær og fikk alt dette i fanget. Han måtte utvise kriseledelse, som vi kanskje ville kalt det i dag, så dette er en hendelse som definitivt har satt merker.»

Egil Østenstad tenker også på Kielland-ulykken: «Mitt barndomshjem hadde wide screen view over Karmsundet med innsyn til aktiviteten på HMMV, Haugesund Mekaniske Verksted.

Første forsøk på å snu Alexander L. Kielland-plattformen i Gandsfjorden ved Stavanger i oktober 1980. Understellet til Statfjord B som var under bygging, ses i bakgrunnen. Foto: Børre Børretzen/NOM

Gigantiske rigger ble slept av en «myggsverm» av små slepebåter inn og ut av Karmsundet med dertil hørende lyder av arbeid og sveiseglimt er av mine første minner. Spennende alternativ underholdning til hva statskanalen kunne tilby på tv skjermen på slutten av 70-tallet. Da samme statskanal en kveld annonserte den første nyhet jeg kan minnes, gikk disse riggene plutselig fra å være

spennende til noe farlig. Hjerteskjærende farlige. Min kones barndomsvenninne mistet sin far i Alexander Kielland-ulykken. Min onkel mistet en av sine beste kamerater. I noe så utenkelig at disse gigantene ikke kunne stå imot alt. Uansett.»

Anne Kalvig var småjente da Kielland kantret. «Alexander Kielland-ulukka står sterkt i minnet.

Me var 7–8 år den gong. Klassen vår fekk i oppgåve å laga eit kunstverk til minne om ulukka og dei døde. Eg trur det var parallelt med at det blei lyst ut nasjonal kunstverk-konkurranse? Det offisielle kunstverket blei jo den brotne lenka. Men vår klasse, 2. klasse på Våland skole, laga eit verk me var veldig nøgde med: eit tre som var knekt i to (fann materialet under dei store trea i skolegården

på Våland skole, meiner eg) og 123 blad som var falle av, på sokkelen under treet, alt malt kvitt.»

Bygget og sørget samtidig

Kielland ble en del av dagliglivet der den lå opp ned i Gandsfjorden. Før den ble snudd og etter

Statfjord B dekket på
Rosenberg sett fra liten båt.
Foto: Leif Berge/NOM

hvert senket i Nedstrandsfjorden, lå den som et dystert minne over ulykken som ikke skulle kunne skje.

Til tross for Kielland-ulykken fortsatte oljevirkksomheten for fullt utover 1980-tallet.

Fra denne tiden er det mange som har minner om gliden. Gliden, altså arbeidet med å støpe de gigantiske betongunderstellene som Norwegian Contractors gjorde til en særnorsk og svært vellykket plattformteknologi utover 1980- og -90-årene.

Gliden ga arbeid til mange, og mange unge hadde svært innbringende jobber der gjennom studietid eller som avbrekk fra utdanning eller annet arbeid.

Harald Birkevold husker at han: «var med på seks eller sju glider, hos NC i Jåttåvågen. Men den kjekkeste var Troll, i Vats. Jernbinder og betongtriller. Midt på vinteren. Mørkt og fælt, lysene fikk Troll-skaftet til å likne et romskip. Alt var så enormt svært. Liker å tenke på at jeg har vært med å bygge det største byggverket som har blitt flytta på. Brakkelivet var også fint, en av kranførerne dyrka små bonsai-trær på rommet og leste i diktsamlinger på fellesrommet. Han var svensk. Og når lønna kom inn på konto! To-tre semester med studielån tjent på to måneder.»

Og så var det **Kim Malmin**. Hun var skolelei og fikk jobb på NC etter videregående. Den

første uka på den første gliden ble hun satt på prøve. «Det var jo ikke så mange jenter som jobbet på gliden den gangen. Første gangen var jeg med å trille sement, ikke akkurat et lett arbeid. Og da jeg traff det laget jeg skulle jobbe med, var det nok litt skepsis blant guttene. Vi startet, jeg kjente at det var grævla tung. Armene mine ble lengre og lengre etter hvert som dagene gikk. Da jeg hadde vært der i fem dager, kom basen og sa at jeg hadde bestått testen. Han viste meg noen skruer på siden av trillebåra for å justere håndtakene. Det gjorde det lettere å løfte trillebåra. Etter den dagen fikk jeg en helt annen arbeidshverdag på den gliden.»

Andre slet ikke ut rygg og armer med trillebærer fulle av sement.

Elin Ertenstein Baleiewai husker: «Når jeg tok ferja fra Stavanger til Rennesøy, forbi Rosenberg, så jeg de store riggene bli bygd på nært hold. Jeg hadde aldri trodd at jeg skulle begynne å jobbe i drilling og få lov til å jobbe med folk som var med å bygge de, og få lov til å reise ut på de.»

Rune Tendenes Kristiansen fikk enda nærmere forhold til de store byggverkene som vokste fram på Rosenberg. «I sommerferien, da jeg var liten, var jeg på besøk hos min familie og vi kjørte en liten 8-fots båt med påhengs under en av Statfjord-plattformene, som var under bygging på Rosenberg. Det var veldig spennende.»

Ikke vanskelig å se for seg at det var spennende, men var det trygt for smågutter å ralle rundt i småbåt på en byggeplass? Vel, sånn var det i hvert fall i oljebyen Stavanger på 1980-tallet.

1990-årene

Oljevirkksomheten var hverdagen, ingen hevet øyebrynene over velstand og goder som fulgte med.

For **Elisabeth Randulff** var for eksempel tirsdagsflyet til Paris en del av oppveksten. «Da jeg var liten, jobbet begge foreldre mine i oljeselskapet som den gang het Elf. Det som var stas med det, var at de hadde eget fly til Paris. Hver tirsdag fløy det fram og tilbake, for å få franskmennene oppover og de fra Stavanger nedover. Vi fikk lov å reise, vi og – gratis. Den aller første turen med Elf-flyet husker jeg veldig godt, vi fikk mat om bord. Da skulle vi til Alpene og stå på ski. Jeg fikk også bruke flyet seinere,

Oljeselskapet Amoco på Offshore Northern Sea i 1990-årene. En gjøgler er i full gang med å underholde alle som besøker standen.
Foto: BP Norge AS/NOM

da jeg var 18 år og kunne reise alene til Europa, brukte jeg Elf-flyet.»

Lin Iren Giske Andersen beskriver med få ord normaliseringen i oljebransjen. «Med både mor og far i oljå var det juletefestene som tok kagå. Hotell Atlantic, et helt rom med gaver, fra gulv til tak, der jentene og guttene stod i hver sin kø og fikk utdelt Playmobil sykehus og sjørøverskuter. Det siste året stod vi alle i den samme køen – og fikk en lommelykt.»

Jo nærmere nåtiden vi kommer, jo færre er minnene oljeunger av alle slag deler. Mye handler om gamledager, lite om det som ligger aller nærmest egen tid. **Mathis B. Lund** har selv jobbet offshore i ni år. For han er dagens strenge sikkerhetsnivå en selvfølge. Historiene han hører, er fra en annen tid. «Jeg hører mye historier fra de der ute som har jobbet der siden starten. Noen av historiene går jo på at de før i tiden sto og røykte på boredekket og lakkerte uten masker. Dette er jo helt utrolig for oss som har vokst opp med den sikkerheten vi har nå. Det er helt utrolig å høre alle historiene som de gamle forteller.»

Og det er nettopp det minnebok-prosjektet «Oljeunge» på Facebook handler om, historiene som de gamle – og de mye yngre – forteller om sine opplevelser av hvordan oljevirksomheten har påvirket livet til oljeunger gjennom snart 50 år.